

Program kursu dla pielęgniarek i położnych

dotyczący zasad wystawiania recept na określone Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2015 r. oraz 28 października 2015 r. grupy leków oraz recept i wniosków na wyroby medyczne

Warunki kwalifikacji na kurs:

Do kursu specjalistycznego mogą przystąpić pielęgniarki/pielęgniarze i położne które posiadają prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, położnej; posiadają dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo oraz pielęgniarki i położne posiadające tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa.

Cel kształcenia:

Przygotowanie pielęgniarki/pielęgniacza i położnej do samodzielnego ordynowania wybranych produktów leczniczych, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawiania na nie zlecenia lub recepty.

Program kursu

Program kursu składa się z 65 godzin dydaktycznych, w tym 45 godzin zajęć teoretycznych oraz 20 godzin praktycznych.

1. Farmakoterapia (wskazania, przeciwwskazania i skutki ordynowania wybranych produktów leczniczych, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego) z wykorzystaniem wybranych grup leków (leki przeciwwymiotne, leki przeciwważne, leki stosowane w niedokrwistości, miejscowe środki znieczulające, leki przeciwbólowe, anksjolityki, leki przeciw pasożytnicze, leki rozszerzające oskrzela, witaminy, płyny infuzyjne).
2. Wykaz leków silnie działających, środków odurzających i substancji psychotropowych.
3. Zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego.
4. Leki OTC, formy rejestracji i zasady ich stosowania.
5. Zaopatrzenie medyczne (strzykawki, pieluchomajtki, cewniki, zestawy infuzyjne) u przewlekle chorych.
6. Raportowanie działań niepożądanych stosowanej farmakoterapii.
7. Regulacje prawne w zakresie ordynowania i kontynuacji zlecenia leków i wyrobów medycznych oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
8. Podstawy prawne oraz zasady refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych.
9. Kategorie dostępności refundacyjnej, poziomy odpłatności za leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne.
10. Zasady publikowania obwieszczeń refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych.
11. Prowadzenie dokumentacji medycznej czynności związanych z ordynowaniem leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych celem zapewnienia środków dowodowych w ewentualnym postępowaniu cywilnym.

12. Charakterystyka refundowanych środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (w tym hydrolizatów białek mleka), wyrobów medycznych oraz sprzętu rehabilitacyjnego, który może ordynować pielęgniarka i położna.
13. Zasady i tryb wystawiania recept.
14. Zakres uprawnień w zakresie wypisywania recept przy kontynuacji leczenia.
15. Wypisywanie recept; przykłady sytuacji problemowych, błędów w wypisywaniu recept wpływających na niemożliwość jej realizacji lub zakwestionowanie prawidłowości recepty przez płatnika opieki zdrowotnej. Studium przypadków.
16. Badania diagnostyczne, na które pielęgniarka i położna mają prawo wystawić skierowanie.
17. Komunikacja z pacjentem; przekazywanie choremu i jego rodzinie informacji o działaniu leku oraz rozpoznawaniu działań niepożądanych (w tym brak skuteczności leku oraz objawy przedawkowania).
18. Odpowiedzialność zawodowa, karnoprawna, cywilnoprawna, kontraktowa.
19. Zasady wykonywania kontroli przeprowadzanej lub zlecanej przez NFZ u osoby uprawnionej.
20. Katalog możliwych kar, skutki prawomocnego ukarania oraz środki odwoławcze od niekorzystnego orzeczenia.
21. Podstawowe elementy definicji ustawowej reklamy produktu leczniczego oraz normatywne wymogi co do reklamy produktu leczniczego.
22. Programy komputerowe, opracowania książkowe oraz fachowe źródła informacji o leku ułatwiające prawidłowe przepisywanie leków.

Zajęcia praktyczne:

1. Ocena stanu klinicznego pacjentów z właściwym zaproponowaniem produktów leczniczych.
2. Prawidłowa ocena stanu biopsychospołecznego pacjentów w zakresie potrzeb zapewnienia dostępu do refundowanych wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
3. Informowanie pacjenta i jego rodziny na temat działania leku oraz efektów ubocznych stosowanej farmakoterapii.
4. Wypisanie recepty na produkty refundowane.
5. Wypisanie recepty na produkty nie podlegające refundacji.
6. Wystawienie zlecenia na wyroby medyczne.
7. Wystawienie skierowania na badania diagnostyczne.

Ramowy plan nauczania:

Lp.	Nazwa modułu	Liczba godzin teorii	Miejsce realizacji stażu	Liczba godzin stażu	Łączna liczba godzin kontaktowych
I	Zasady stosowania terapii wybranymi produktami leczniczymi	25	<u>Dla pielęgniarek</u> Podstawowa opieka zdrowotna – Gabinet lekarza rodzinnego	8	33
II	Wyroby medyczne i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	10	<u>Dla położnych</u> Podstawowa opieka zdrowotna – Gabinet lekarza rodzinnego lub Poradnia ginekologiczno-położnicza	8	18
III	Zasady i tryb wystawiania recept	5		4	9
IV	Aspekty prane i odpowiedzialność zawodowa	5	-		5
Łącznie		45		20	65

Po ukończeniu kursu pielęgniarka, położna jest uprawniona do wykonywania świadczeń zdrowotnych w zakresie:

1. Samodzielnej ordynacji leków zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, w tym wystawianie na nie recept.
2. Samodzielnej ordynacji środków spożywczych specjalnego przeznaczenia, w tym wystawianie na nie recept.
3. Samodzielnej ordynacji wyrobów medycznych, w tym wystawianie na nie recept lub zleceń.
4. Wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji na leki, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe oraz na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia, niezbędne do kontynuacji leczenia.
5. Wystawiania recept lub zleceń w ramach realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji na wyroby medyczne.
6. Samodzielnej ordynacji leków z kategorii OTC.

Literatura podstawowa:

1. Danysz A., Buczek W.: Kompendium farmakologii i farmakoterapii; Elsevier Urban & Partner, wyd. 5; 2008.
2. Karkowska D. Prawo Medyczne dla Pielęgniarek; Wolters Kluwer SA, 2013.
3. Korbut R. Farmakologia. Recepty. Podręcznik dla Studentów Kierunków Medycznych. Wydawnictwo UJ Kraków, 2009.
4. Rajtar-Cynke G.(red.): Farmakologia. Podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu Akademii Medycznych. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007.

Literatura uzupełniająca:

1. Listy leków refundowanych 2012 i nowsze.
2. Datum – wersja drukowana i elektroniczna 2012 i nowsze.
3. Pharmindex kompendium leków. CMP Medica Poland 2012 i nowsze.
4. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 listopada 2015 r. Poz. 1971.
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2015 r. w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wykazu wyrobów medycznych i wykazu badań diagnostycznych (Dz. U. z 2015r. poz. 1739)
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 października 2015 r. w sprawie recept wystawianych przez pielęgniarki i położne
7. Ustawa Prawo farmaceutyczne z dnia 6 września 2001 r. z uwzględnieniem zmian z dnia 12 lipca 2015 r.

Data opracowania programu: 13.01.2016

Program opracował:

Prof. dr hab. Elżbieta Nowakowska
dr n. farm. Tomasz Zaprutko